# POLITYKA OCHRONY DZIECI PRZED KRZYWDZENIEM W WOJEWÓDZKIM OŚRODKU MEDYCYNY PRACY W KOSZALINIE

**PREAMBUŁA**

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników Samodzielnego Publicznego Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy w Koszalinie, zwanym dalej „ Ośrodkiem ” jest dbanie o szeroko rozumiane dobro każdego dziecka i działanie w jego najlepszym interesie.

Głównym zadaniem realizowanym przez pracowników naszej placówki jest niesienie dziecku pomocy we wszystkich obszarach jego rozwoju. Obejmuje to również reagowanie na wszelkie dostrzeżone przejawy przemocy, krzywdzenia, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i przepisami wewnętrznymi Ośrodka zwanymi „Polityką Ochrony Dzieci Przed Krzywdzeniem w Samodzielnym Publicznym Wojewódzkim Ośrodku Medycyny Pracy w Koszalinie”, a także etyką zawodową i moralnością.

Z racji statutowej działalności Ośrodka osobami podlegającymi ochronie w myśl postanowień dokumentu *Polityka Ochrony Dzieci przed krzywdzeniem w Wojewódzkim Ośrodku Medycyny Pracy w Koszalinie* są dzieci – uczniowie szkół ponadpodstawowych objęci profilaktyczną opieką zdrowotną, realizowaną na mocy zawartych w tym zakresie umów.

**Rozdział I**

**Terminologia**

**§ 1**

1. Pracownikami Ośrodka są osoby zatrudnione na umowy o pracę oraz osoby przyjmujące zamówienie a także stażyści i studenci odbywający praktyki zawodowe.
2. Dzieckiem jest każda osoba od urodzenia do ukończenia 18 roku życia.
3. Opiekunem dziecka to osoba uprawniona do reprezentowania dziecka, jego przedstawiciel ustawowy (rodzice/opiekun prawny) lub inna osoba uprawniona do reprezentacji na podstawie przepisów szczególnych lub orzeczenia sądu. W myśl niniejszego dokumentu opiekunem dziecka jest także rodzic zastępczy.
4. Zgoda rodziców dziecka oznacza zgodę co najmniej jednego z rodziców dziecka w sytuacji, gdy oboje posiadają pełne prawa do sprawowania opieki nad dzieckiem i stanowią tzw. rodzinę pełną. W sytuacji, gdy dziecko nie jest wychowywane w tzw. rodzinie pełnej, a oboje rodzice posiadają pełne prawa rodzicielskie, wskazana jest zgoda obojga rodziców. W przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować ich o konieczności rozstrzygnięcia sprawy spornej przez sąd.
5. Przez krzywdzenie dziecka należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika Ośrodka, zagrożenie dobra dziecka lub zaniedbywanie go przez jego opiekunów.
6. Przemoc fizyczna to wszelkie celowe, intencjonalne działania wobec dziecka powodujące urazy na jego ciele np.: bicie, szarpanie, popychanie, rzucanie przedmiotami, itp.
7. Przemoc emocjonalna to intencjonalne, nie zawierające aktów przemocy fizycznej zachowania dorosłych wobec dzieci, które powodują znaczące obniżenie możliwości prawidłowego rozwoju dziecka np.: wyzwiska, groźby, szantaż, straszenie, emocjonalne odrzucenie, nadmierne wymagania nieadekwatne do wieku i możliwości dziecka, niszczenie ważnych dla niego rzeczy lub zwierząt, nieposzanowanie granic prywatności, itp.
8. Zaniedbywanie to niezaspokajanie podstawowych potrzeb dziecka zarówno fizycznych, takich jak właściwe odżywianie, ubieranie, ochrona zdrowia, edukacja, jak i psychicznych jak poczucie bezpieczeństwa, doświadczania miłości i troski.
9. Wykorzystanie seksualne to każde zachowanie osoby starszej i silniejszej, które prowadzi do jej seksualnego podniecenia i zaspokojenia kosztem dziecka np.: ekshibicjonizm, uwodzenie, świadome czynienie dziecka świadkiem aktów płciowych, zachęcanie do rozbierania się i do oglądania pornografii, dotykanie miejsc intymnych lub zachęcanie do dotykania sprawcy, różne formy stosunku seksualnego, itp.

10. Pod pojęciem cyberprzemocy należy rozumieć przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych.
11. Dane osobowe dziecka to wszelkie informacje umożliwiająca identyfikację dziecka.
12. Osobą odpowiedzialną za Politykę w Ośrodku jest wyznaczony przez Dyrektora pracownik zwany koordynatorem ds. ochrony dzieci sprawujący nadzór nad jej realizacją i monitorujący jej funkcjonowanie.

**Rozdział II**

**Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci**

**§ 2**

1. Pracownicy Ośrodka posiadają odpowiednią wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci (także z wykorzystaniem technologii informatycznej i komunikacyjnej).
2. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka pracownicy Ośrodka podejmują rozmowę z rodzicami/opiekunami dziecka, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując do skorzystania z pomocy.
3. Pracownicy monitorują sytuację i dobrostan dziecka poprzez obserwacje, rozmowy z dzieckiem, rodzicami, innymi pracownikami oraz instytucjami wspomagającymi ochronę dziecka aż do stwierdzenia braku jakichkolwiek czynników ryzyka.

**Rozdział III**

**Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka.**

**§ 3**

1. W przypadku podjęcia przez pracownika Ośrodka podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, pracownik ma obowiązek ustnego poinformowania o tym fakcie swojego bezpośredniego przełożonego, sporządzenia „Protokołu zgłoszenia podejrzenia przemocy/ zaniedbania względem dziecka" (zał. nr. 2 *Procedura rozpoznawania i reagowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka*) zawierającego dane dziecka, wskazanie źródła informacji o podejrzeniu krzywdzenia dziecka, uzyskanych informacjach lub/i zaobserwowanych symptomach.
2. Oryginał sporządzonego protokołu wraz z ustną informacją pracownik przekazuje w dniu jej sporządzenia Koordynatorowi ds. Ochrony Dzieci.

**§ 4**

1. Koordynator ds. Ochrony Dzieci wraz z bezpośrednim przełożonym osoby zgłaszającej w tym samym dniu podejmują decyzję dotyczącą dalszego postępowania w danej sprawie.
2. Rodzice/opiekunowie dziecka są informowani przez Koordynatora ds. Ochrony Dzieci o wszczęciu postępowania, w związku z podejrzewaniem krzywdzenia ich dziecka, podczas którego przedstawia posiadane na ten temat informacje.
3. Na podstawie wszystkich posiadanych informacji, Koordynator ds. Ochrony Dzieci opracowuje plan pomocy dziecku, zawierający wskazania dotyczące:
   - Działań podejmowanych przez Ośrodek mających na celu zapewnienie dziecku bezpieczeństwa, w tym zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiednich instytucji
   - Wsparcia oferowanego dziecku przez SPWSZ w Szczecinie – zwłaszcza pomocy psychologicznej;
   - Wskazania placówek świadczących specjalistyczną pomoc dzieciom, jeżeli istnieje taka potrzeba.
4. Plan pomocy dziecku jest przedstawiany rodzicom/opiekunom przez Koordynatora ds. Ochrony Dzieci, który zajmuje się dzieckiem, co do którego istnieje podejrzenie, że jest krzywdzone.

**§ 5**

1. Koordynator ds. Ochrony Dzieci informuje rodziców/opiekunów o obowiązku placówki zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji, w zależności od rodzaju sprawy.
2. Koordynator ds. Ochrony Dzieci składa zawiadomienie o podejrzeniu krzywdzenia do odpowiednich instytucji w zależności od rodzaju zgłaszanej sprawy:

- do Prokuratury lub Policji w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka;
- do Sądu Rejonowego, Wydziału Rodzinnego i Nieletnich w przypadku niewłaściwego wykonywania władzy rodzicielskiej, braku porozumienia między rodzicami w kwestiach dotyczących dziecka lub zagrożenia dziecka demoralizacją;
- do Zespołu ds. Socjalnych przekazując formularz „Niebieska Karta – A", przez co uruchamia procedurę w przypadku przemocy w rodzinie.

3. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w punkcie poprzedzającym.
4. W przypadku, gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie dziecka, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować opiekunów dziecka na piśmie.

**§ 6**

Przebieg interwencji jest odnotowywany w formie notatki.

**§ 7**

1. W sytuacji podejrzenia krzywdzenia dzieci przez pracownika Ośrodka osoba, która zauważyła, zaobserwowała symptomy krzywdzenia dziecka, bądź dowiedziała się o tym od rodzica/opiekuna zobowiązana jest niezwłocznie powiadomić o tym bezpośredniego przełożonego, oraz Koordynatora ds. Ochrony Dzieci.
2. Koordynator ds. Ochrony Dzieci rozpoznaje sytuację i sporządza notatkę służbową.
3. Koordynator ds. Ochrony Dzieci rozmawia o zauważonej sytuacji z rodzicami/opiekunem pokrzywdzonego dziecka i sporządza notatkę służbową.
4. Dyrektor Ośrodka, w obecności Koordynatora ds. Ochrony Dzieci oraz wskazanego psychologa, prowadzi rozmowę z pracownikiem podejrzanym o krzywdzenie dziecka. Z rozmowy zostaje sporządzona notatka zawierająca listę osób uczestniczących, przebieg rozmowy, wnioski i postanowienia.
5. W przypadku podejrzenia przestępstwa popełnionego na szkodę dziecka Dyrektor Ośrodka:
   - Przeprowadza osobne rozmowy: z pracownikiem SPWSZ w Szczecinie podejrzanym o krzywdzenie dziecka, dzieckiem (w obecności Koordynatora ds. Ochrony Dzieci) i jego rodzicami lub opiekunami. Czynności te są protokołowane.
   - Składa powiadomienie do prokuratury.
   - Do czasu wyjaśnienia sprawy przez odpowiednie organy podejrzany pracownik po pouczeniu zobowiązaniu się do wyeliminowania negatywnych zachowań, podlega szczególnemu nadzorowi a jego praca jest monitorowana.
   - Ośrodek wdraża plan pomocy dziecku. W sytuacji, gdy podczas wykonywania swoich czynności statutowych, pracownik Ośrodka posiądzie informację o podejrzeniu krzywdzenia dziecka przez rówieśnika/rówieśników lub osobę dorosłą na terenie szkoły/placówki, do której dziecko uczęszcza, zobowiązany jest do poinformowania o swoich podejrzeniach rodziców/prawnych opiekunów dziecka, Koordynatora ds. Ochrony Dzieci, oraz wypełnia „Protokół zgłoszenia podejrzenia przemocy/ zaniedbania względem dziecka" (zał. nr 2 *Procedura rozpoznawania i reagowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka*) który przekazuje Koordynatorowi ds. Ochrony Dzieci oraz umieszcza w indywidualnej karcie dziecka.
6. Koordynator ds. Ochrony Dzieci, który powziął informację o podejrzeniu krzywdzenia dziecka informuje o tym fakcie szkołę/placówkę w osobie pedagoga szkolnego, psychologa szkolnego lub dyrektora szkoły/placówki. Z rozmowy z ww. osobami sporządza się notatkę służbową.
7. Koordynator ds. Ochrony Dzieci zobowiązany jest do współpracy ze szkołą/placówką w zakresie zapobiegania krzywdzeniu dziecka zgodnie z realizowaną przez nich Polityką ochrony dzieci.

**§ 8**

1. W Ośrodku, w miejscu widocznym (na korytarzu) dla rodziców/opiekunów oraz na stronie internetowej zamieszczone są informacje na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji (w tym sytuacji zagrożenia przemocą lub wykorzystania lub powzięcia podejrzenia lub informacji o krzywdzeniu dziecka) wraz z danymi teleadresowymi.

2. W wymienionych w pkt. 1 miejscu znajdują się także informatory i broszury z podstawowymi informacjami na temat rodzajów przemocy i podstawowych symptomów krzywdzenia dzieci.
3. W miejscu widocznym w Ośrodku znajdują się także broszury, plakaty dostosowane do potrzeb i możliwości poznawczych dzieci zawierające kwestie zgłaszania problemów przez dzieci pracownikom Ośrodka i/lub innym instytucjom np. informacje o telefonach zaufania.
4. Pracownicy Ośrodka podczas wykonywania zadań służbowych zawsze informują dzieci i nastolatków w bezpiecznych warunkach i przyjaznej atmosferze o ich prawach oraz możliwościach uzyskania pomocy w przypadku różnorodnych problemów, również w przypadku doznawania krzywdy.

**Rozdział IV**

**Zasady ochrony danych osobowych dziecka.**

**§ 9**

1. Dane osobowe dziecka podlegają ochronie na zasadach zgodnych z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27.04.2016.
2. Ośrodek posiada określoną Politykę Bezpieczeństwa Przetwarzania Danych Osobowych, która reguluje sposób zabezpieczania oraz warunki udostępniania i przetwarzania danych osobowych dziecka.
3. Pracownik Ośrodka ma obowiązek zachowania w tajemnicy danych osobowych, które przetwarza oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem.

**§ 10**

1. Dane osobowe dziecka są udostępniane jedynie za zgodą Dyrektora Ośrodka wyłącznie osobom uprawnionym i podmiotom na podstawie odrębnych przepisów.
2. Pracownik Ośrodka jest uprawniony do przetwarzania danych osobowych i udostępniania tych danych Koordynator ds. Ochrony Dzieci w trybie ustawy z dniu 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

**§ 11**

1. Pracownik placówki może wykorzystać informacje o dziecku w celach szkoleniowych lub edukacyjnych wyłącznie z zachowaniem anonimowości dziecka oraz w sposób uniemożliwiający identyfikację dziecka.

**Rozdział V**

**Zasady ochrony informacji o dziecku i jego wizerunku**

**§ 12**

1. Pracownik Ośrodka nie ma prawa udostępniać przedstawicielom mediów informacji o dziecku ani o jego rodzinie czy sytuacji życiowej.
2. Pracownik Ośrodka nie wypowiada się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie dziecka lub jego opiekunów. Zakaz ten dotyczy także sytuacji, gdy pracownik Ośrodka jest przeświadczony, iż jego wypowiedź nie jest w żaden sposób utrwalana.
3. W sytuacjach wyjątkowych Dyrektor Ośrodka lub wyznaczony przez niego pracownik może wypowiedzieć się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie dziecka lub jego opiekunów – po wyrażeniu pisemnej zgody przez opiekuna dziecka.
4. Podanie danych kontaktowych opiekuna dziecka przedstawicielowi mediów dopuszczalne jest jedynie w sytuacji jego wiedzy i zgody.
5. Pracownikowi Ośrodka nie wolno umożliwiać pracownikowi mediów utrwalenia wizerunku dziecka (filmowanie, robienie zdjęć, nagrywanie głosu dziecka) na terenie Ośrodka bez pisemnej zgody jego opiekuna.

**§ 13**

1. W Ośrodku nie utrwala się wizerunku dzieci w jakiejkolwiek formie do celów reklamowych czy promocyjnych (nie umieszcza się na ulotkach, plakatach czy też na stronie internetowej).
2. Pracownik Ośrodka może wykorzystać informacje o dziecku w celach szkoleniowych lub edukacyjnych wyłącznie z zachowaniem anonimowości dziecka oraz w sposób uniemożliwiający identyfikację dziecka.

**Rozdział VI**

**Zasady bezpiecznych relacji personel placówki – dziecko**

**§ 14**

1. Przestrzeganie tych zasad dotyczy wszystkich pracowników Ośrodka oraz stażystów i praktykantów.
2. Pracownicy Ośrodka starają się zadbać o komfort psychiczny dziecka; w przypadku, gdy dziecko nie chce zostać sam na sam z pracownikiem, istnieje możliwość przeprowadzenia badania/spotkania w obecności rodzica (decyzję podejmuje psycholog/lekarz).
3. Informacje o dziecku podawane są jedynie osobom upoważnionym.
4. W sytuacjach wyjątkowych udzielanie pomocy w tym zakresie może odbywać się wyłącznie w towarzystwie osoby trzeciej, z zadbaniem o granice dziecka i jego potrzeby intymności.

**§ 15**

1. Podczas rozmowy z dzieckiem nie wolno stosować komunikatów złośliwych, wulgarnych, agresywnych itp.
2. Komunikacja z dzieckiem nie może wzbudzać w nim poczucia winy, zagrożenia, obniżać poczucia własnej wartości, upokarzać, naruszać granic dziecka.
3. Podczas dyscyplinowania dziecka rozumianego jako stawianie granic, motywowanie do wykonywania zadań czy zmiany zachowania niepożądanego niedopuszczalne jest:
   - upokarzanie, poniżanie;
   - fizyczne zachowanie agresywne, w tym izolowanie, uniemożliwianie realizacji potrzeb fizjologicznych; • wykorzystywanie przewagi psychicznej (wzbudzanie poczucie winy, krzyk, stosowanie gróźb).

**§ 16**

1. Podczas zajęć grupowych należy zadbać o zwracanie uwagi na wszystkie dzieci w równym stopniu, równe traktowanie w zakresie przywilejów, dawania zadań lub zwalniania z nich.

**Rozdział VII**

**Zasady ochrony dostępu do Internetu**

**§ 17**

1. Na terenie Ośrodka dziecko nie ma możliwości swobodnego dostępu do Internetu.
2. W przypadku podejrzenia skrzywdzenia dziecka z wykorzystaniem nowoczesnych technologii (korzystanie przez dziecko ze stron zawierających niebezpieczne treści, upublicznianie wizerunku dziecka w sposób krzywdzący lub ośmieszający go – cyberprzemoc) podejmuje się działania zgodnie z rozdziałem III niniejszego dokumentu.

**Rozdział VIII**

**Zasady rekrutacji osób ubiegających się o przyjęcie do pracy w Ośrodku**

**§ 18**

Aby w jak największym stopniu zniwelować zagrożenia krzywdzeniem dzieci przez pracowników Ośrodka rekrutacja osób ubiegających się o przyjęcie do pracy odbywać się będzie według ustalonych zasad, które obejmą:

1. Ocenę przygotowania kandydatów do pracy (dokumenty potwierdzające posiadane wykształcenie).
2. Uzyskanie przez pracodawcę informacji, czy dane kandydata do pracy są zamieszczone w Rejestrze Sprawców Przestępstw na tle Seksualnym (RSPTS) z dostępem ograniczonym.
3. Przed przystąpieniem do pracy kandydat, składa oświadczenie dotyczące niekaralności za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności oraz przestępstwa na szkodę małoletniego, oraz o toczących się względem niego postępowaniach karnych.

**Rozdział IX**

**Monitoring stosowania Polityki**

**§ 19**

1. Dyrektor Ośrodka wyznacza Koordynatora ds. Ochrony Dzieci jako osobę odpowiedzialną za Politykę ochrony dzieci w placówce.

2. Osoba, o której mowa w punkcie poprzedzającym, jest odpowiedzialna za monitorowanie realizacji Polityki, za reagowanie na sygnały naruszenia Polityki oraz za proponowanie zmian w Polityce.

## Rozdział X

## Przepisy końcowe

### § 20

1. Polityka wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.
2. Ogłoszenie Polityki następuje poprzez wprowadzenie zarządzeniem, Dyrektora Ośrodka, zawieszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie Ośrodka oraz zamieszczenie na stronie internetowej Ośrodka.

Załączniki:

1. Załącznik nr 1 – Ankieta monitorująca poziom realizacji polityki.
2. Załącznik nr 2- Polityka Ochrony Dzieci wersja tablicowa.
3. Załącznik nr 3- Zasady relacji pacjent- personel skierowane do dzieci.

# ANKIETA MONITORUJĄCĄ POZIOM REALIZACJI POLITYKI

1. Czy wiesz, na czym polega program Chronimy Dzieci?

   □ tak □ nie

2. Czy znasz standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem, obowiązujące w SPWSZ w Szczecinie?

   □ tak □ nie

3. Czy zapoznałeś się z dokumentem Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem?

   □ tak □ nie

4. Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia dzieci?

   □ tak □ nie

5. Czy wiesz, jak reagować na symptomy krzywdzenia dzieci?

   □ tak □ nie

6. Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w Polityce ochrony dzieci przed krzywdzeniem przez innego pracownika?

   □ tak □ nie

7. Czy masz jakieś uwagi lub sugestie dotyczące Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem?

   □ tak □ nie

Jakie?

……

……

……

# WOJEWÓDZKI OŚRODEK MEDYCYNY PRACY W KOSZALINIE

# POLITYKA OCHRONY DZIECI

## BEZPIECZNA REKRUTACJA PERSONELU

- Pracownicy WOMP Koszalin są weryfikowani pod kątem niekaralności za przestępstwa na tle seksualnym.

## OCHRONA DANYCH OSOBOWYCH DZIECKA

- WOMP Koszalin posiada określoną Politykę Bezpieczeństwa Przetwarzania Danych Osobowych, która reguluje sposób zabezpieczania oraz warunki udostępniania i przetwarzania danych osobowych dziecka, a także zachowania w tajemnicy danych osobowych, które przetwarza oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem.

## OCHRONA WIZERUNKU DZIECI

- Zakazane jest utrwalanie wizerunku dzieci (fotografowanie, filmowanie, nagrywanie głosu) na terenie WOMP Koszalin bez pisemnej zgody rodzica/opiekuna dziecka
- W przypadku miejsc objętych monitoringiem, gdzie wizerunek dziecka stanowi wyłącznie szczegół całości, zgoda rodzica/ opiekuna dziecka na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana

## ZASADY KORZYSTANIA Z INTERNETU

- Sieć internetowa WOMP Koszalin zabezpieczona jest przed niebezpiecznymi treściami (tj. przemoc, pornografia itp.)

## ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI PACJENT-PERSONEL

- Obowiązują wszystkich pracowników SPWSZ (niezależnie od formy współpracy/zatrudnienia)
- Regulują postępowanie oraz sposób komunikacji z dzieckiem, z zachowaniem poszanowania godności i intymności.

## MONITORING STOSOWANIA POLITYKI

- Każdy pracownik ma obowiązek zapoznania się z treścią Polityki Ochrony dzieci
- Niniejsza polityka wraz z przywołanymi dokumentami dostępna jest na dysku sieciowym w folderze Polityka Ochrony Dzieci
- Za nadzór, aktualizację oraz szkolenia z zakresu Polityki Ochrony Dzieci odpowiada Koordynator ds. Ochrony Dzieci

# ZASADY RELACJI PACJENT- PERSONEL, SKIEROWANE DO DZIECI.

**Jesteś dla nas ważny!**

**Postępujemy tak, abyś jako pacjent czuł/czuła się u nas jak najlepiej.**

**Pamiętaj:**

- Masz prawo powiedzieć, jak powinniśmy się do Ciebie zwracać.
- Masz prawo wiedzieć, jak nazywa się osoba która Cię leczy oraz czym się zajmuje. Jeżeli zapomniała się przedstawić możesz ją o to zapytać.
- Będziemy traktować Cię z szacunkiem.
- Chcemy abyś czuł/ czuła, że Twoje zdrowie, potrzeby i uczucia są dla nas ważne. Jeżeli chcesz nam o czymś, co Ci się podoba lub nie podoba w naszym zachowaniu – zrób to. Postaramy się wysłuchać Cię z uwagą.
- Jeżeli nie rozumiesz lub nie wiesz, na czym polega Twoje leczenie, jak ma przebiegać diagnostyka lub zabieg a chcesz to wiedzieć- pytaj śmiało! Postaramy się to wyjaśnić.
- Będziemy starali się badać Cię delikatnie, oraz dać Ci czas na oswojenie się z sytuacją. Czasami może to nie być jednak możliwe, jeżeli będziemy musieli udzielić Ci szybkiej pomocy z uwagi na Twój stan zdrowia.
- Będziemy starali się pytać Cię o wybór i Twoje zdanie, w sytuacjach w których będzie to możliwe.
- Jeżeli będziesz potrzebować przytulenia bądź pocieszenia, możesz nas o to poprosić. Nie zawsze będziemy mogli dać Ci tyle czasu ile potrzebujesz, ale będziemy się starać. Nie będziemy Cię przytulać bez Twojej zgody.
- Twoja mama, tata lub twój opiekun może być z Tobą w szpitalu i zostać na noc, jeżeli tego potrzebujesz.

**Jeżeli:**

Wydarzyło się coś, co Cię niepokoi, ktoś Cię skrzywdził lub przekroczył Twoje granice, możesz o tym powiedzieć pracownikowi medycznemu (np. lekarzowi, pielęgniarce) i poprosić o pomoc. Postaramy się rozwiązać problem w taki sposób, abyś był bezpieczny.

Czasami jesteśmy mocno zajęci i zabiegani, możemy nie mieć czasu aby z Toba dłużej porozmawiać, bo czekają na nas dzieci które potrzebują pilnej pomocy. Prosimy, nie zniechęcaj się. W takiej sytuacji postaramy się wskazać Ci kogoś, kto będzie mógł odpowiedzieć na Twoje pytania i zająć się Twoim problemem.